

Asia: VN/9133/2021

Hallituksen esitys eduskunnalle luotsauslaiksi ja siihen liittyväksi laiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

STTK ry haluaa lausua näkemyksensä hallituksen esityksestä luotsauslaiksi ja siihen liittyväksi laiksi. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi luotsauslaki, jolla kumottaisiin ja korvattaisiin voimassa oleva luotsauslaki. Lisäksi ehdotetaan muutettavaksi sakon täytäntöönpanosta annettua lakia. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.6.2023.

Yleiset huomiot

Hallituksen esitys sisältää monia kannatettavia meriturvallisuutta parantavia muutoksia.

STTK korostaa kuitenkin, että eräillä lakiesitykseen sisältyvillä muutoksilla voi olla vaikutuksia meriturvallisuuteen sekä Suomen lipun alla purjehtivien alusten kilpailukykyyn ja erityyppipaikkojen säilymiseen.

STTK huomauttaa, että poistamalla tai muuttamalla nykyisiä erivapausmahdollisuuksia sekä supistamalla luotsaavien henkilöiden kielivaatimuksia, mahdollistetaan muiden valtioiden lippujen alla seilaavien alusten operointi Suomen aluevesialueella. Tämä voi lisätä epätervettä miehistökustannuksien halpuuttamisella tapahtuvaa kilpailua sekä siten heikentää Suomen lipun alla olevien toimijoiden kilpailuasetelmaa. Kehitys saattaa johtaa alusten ulosliputtamisiin, joka taas voi johtaa aluskannan pienenemiseen ja uhata siten huoltovarmuutta.

Turvallisuusselvitys

STTK katsoo, että kaikille henkilöille, jotka suorittavat luotsausta Suomen aluevesialueella niin valtion luotseina kuin lupakirjalla tai varustamokohtaisella poikkeusluvalla luotsaavien osalta tulisi tehdä suojelupoliisin toimesta turvallisuus selvitys. STTK perustelee turvallisuus selvityksen tarvetta erityisesti merialueilla sijaitsevilla erityistä turvallisuus poliittista merkitystä sisältävillä alueilla ja infrastruktuurilla. Merialueilla on esimerkiksi Puolustusvoimien, puolustus poliittisen yhteistyön ja rajaturvallisuuden näkökulmasta erityisesti huomioon otettavia asioita, joita ei merkitä merikortteihin eikä niitä tulisi myöskään turvallisuus poliittisista jakaa avoimesti kaikille Suomen aluevesillä liikkuville tahoille.

Kielitaitovaatimukset

STTK pitää tärkeänä, että luotsien tai muiden luotsaavien henkilöiden kielivaatimuksena tulee myös jatkossa olla suomen tai ruotsin kielen taito. Näin tulee olla huolimatta siitä, mistä väylästä tai vesialueesta on kyse. Riittävä kielitaito tulee osoittaa Suomen valtionhallinnon kielitutkinnolla siten, että henkilö saavuttaa vähintään hyvä tason. STTK katsoo, että englannin kielen vaatimus tulee säilyttää kielivalikoimassa luotsausyhtiön luotsien osalta, mutta poistaa kielivalikoimasta muiden luotsaavien tahojen osalta.

STTK huomauttaa, että EU:n jäsenmaista esimerkiksi Saksa, Hollanti ja Viro ovat kansallisessa lainsäädännössään rajoittaneet luotsauksessa käytettävien kielten määrää ja edellyttäneet kansallisten kielten osaamista. STTK painottaa, että luotsin tulee osata luotsata turvallisella tavalla paikalliset kielivaatimukset huomioiden. Väylillä ja vesillä liikkuu suuri määrä muitakin aluksia. Merikortteihin merkityt paikkojen nimet ovat suomeksi tai ruotsiksi, eikä paikannimiä ole käännetty englanniksi. Esimerkiksi paikannimien virheellinen lausuminen tai sijaintitietojen väärin ymmärtäminen, saattaa aiheuttaa merkittäviä turvallisuusriskejä ja vaaratilanteita esimerkiksi sovittujen ohituspaikkojen, odotuspaikkojen ja niiden sijaintien osalta.

Huoltovarmuus

STTK korostaa, että luotsaus on merkittävä osa Suomen huoltovarmuutta. Erityisesti poikkeusoloissa korostuu paikallistuntemus sekä Suomen väylien tuntemus. Huoltovarmuus edellyttää kansallisten rajausten tekemistä, mikä ei ole ristiriidassa EU-käytännön kanssa. Kansalliset rajaukset eivät myöskään estä vapaata kilpailua tai liikkuvuutta, koska rajauksille on olemassa hyväksyttävät perusteet.

Taina Vallander
johtaja, STTK ry